

Szkoleniowcy nadal płacą podatek

Eksperti podatkowi od lat poddają w wątpliwość zasadność opodatkowania wynagrodzeń szkoleniowców i innych osób zatrudnionych przy obsłudze projektów unijnych. Póki co, Ministerstwo Finansów podtrzymuje wszystkie dotychczasowe decyzje, w efekcie których wynagrodzenia osób prowadzących szkolenia współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego nie są zwolnione z podatku dochodowego. Ministerstwo Finansów informuje, że podatek dochodowy potrącać należy zarówno od pensji szkoleniowców zatrudnionych na umowę o pracę, jak i od innych umów cywilnoprawnych. Trzeba jednak przyznać, że fiskus w tym sporze z beneficjentami także ma swoje argumenty Nadmiar interpretacji. Obecnie unijne fundusze przyznane Polsce na lata 2007-2013 są składnikiem polskiego budżetu. A zwolnienie wynagrodzeń od podatku dochodowego - jak informuje Magdalena Kobos, rzecznik prasowy resortu finansów - wynika z art. 21 ust. 1 pkt 47c oraz art. 21 ust. 1 pkt 129 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W tych przepisach mowa jest wyłącznie o dotacjach z budżetu państwa. Poprzednio, kiedy na rynku dostępne były dotacje z puli przyznanej Polsce na lata 2004-2006, zwolnienie z podatku dochodowego miało wynikać z innych zapisów tej samej ustawy – a mianowicie punktu 46, w którym z podatku zwolnione są dochody pochodzące od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych ze środków bezzwrotnej pomocy. Ponieważ organy podatkowe i podatnicy mieli problem z interpretacją pkt. 46, między innymi z kwestią czy zwolnienie dotyczy zarówno wynagrodzeń osób prowadzących szkolenia zatrudnionych na umowę o pracę, jak i o dzieło, w drugiej połowie 2006 r. pojawiła się interpretacja podatkowa z 30 sierpnia r. (sygn. pisma DD6-8213-8/06/DZ/412). W niej to czarno na białym stwierdzono, że pomoc jaką otrzymują beneficjenci pochodzi ze środków pożyczonych z budżetu państwa na prefinansowanie realizowanych programów i projektów pomocowych. W efekcie zakwestionowano unijne pochodzenie dotacji i stwierdzono, że w takiej sytuacji nie przysługuje zwolnienie z podatku dochodowego na mocy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 17 ust. 1 pkt 23) oraz osób fizycznych (art. 21 ust. 1 pkt 46). I rozgorzał wtedy spór, który trwa do dziś.

W Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości dowiadujemy się, że dotacje z zasady są nieopodatkowane. Po krótkiej rozmowie staje się jednak jasne, że „wyjątkowo” płaci się podatek od wynagrodzeń szkoleniowców. Dlaczego? W ten kilkuletni spór o to, czy wynagrodzenia współfinansowane z unijnych funduszy powinny być zwolnione z podatku dochodowego czy też nie zaangażowane są zarówno sądy, ministerstwa, jak i beneficjenci

unijnej pomocy. Czasami wojewódzkie sądy administracyjne stają po stronie beneficjentów, czasami dzielają stanowisko resortu finansów. Tak działo się w przypadku skarg, które dotyczyły dotacji przyznanych Polsce w ramach puli na lata 2004-2006. Niezrozumiałe jednak jest, dlaczego wojewódzkie sądy administracyjne - rozpatrując wręcz identyczne przypadki - wydawały sprzeczne wyroki. Magdalena Kobos podkreśla fakt, że orzecznictwo WSA w zakresie stosowania przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych do dochodów współfinansowanych z funduszy strukturalnych jest rozbieżne. Istnieją również prawomocne orzeczenia WSA, które popierają stanowisko zajęte przez ministra finansów w urzędowej interpretacji przepisów z 30 sierpnia 2006 r. Do orzeczeń tych należą m.in. wyroki: WSA w Warszawie z 7 grudnia 2007 r., sygn. akt III S.A./Wa 1756/07; WSA w Rzeszowie z 27 września 2007 r., sygn. akt I S.A./Rz 402/07; WSA w Warszawie z 30 stycznia 2008 r., sygn. akt III S.A./Wa 1884/07.

Sądy kontra resort finansów

W niektórych przypadkach wojewódzkie sądy administracyjne, które uchyliły zaskarżone przez beneficjentów decyzje wydane przez dyrektorów izb skarbowych, upoważniły właścicieli firm szkoleniowych do odzyskania zapłaconego podatku od wynagrodzeń dla osób prowadzących szkolenia. Zasądziły także po kilkaset złotych od dyrektorów izb skarbowych na rzecz szkoleniowców tytułem zwrotu kosztów postępowań sądowych. Ponadto na przykład w uzasadnieniu wyroku z 2008 r. (dotyczy dofinansowania z puli na lata 2004-2006) warszawski sąd zwraca uwagę na faktyczne pochodzenie środków bezzwrotnej pomocy. Jego zdaniem, pochodzą one z budżetu Unii Europejskiej i stanowią pierwotne źródło finansowania. Tym samym, sąd w pełni podziela opinię wyrażoną przez WSA w Krakowie w prawomocnym wyroku z 13 czerwca 2007 r., sygn. akt I S.A./Kr 1555/06. Warszawski sąd stwierdził, że z treści art. 21 ust. 1 pkt 46 (ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych) wynika, iż zwolniony od podatku, przy założeniu spełnienia pozostałych wymogów, jest dochód wyłącznie tego podatnika, który bezpośrednio realizuje cel programu, finansowanego ze środków pochodzących z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Zdaniem sądu, sytuacji tej nie zmienia przyjęty w Polsce system prefinansowania. W opinii WSA przepisy organizacyjne, techniczne, nie mogą bowiem niweczyć zasady, iż środki pomocowe są wolne od podatku dochodowego.

O tym, że opodatkowanie unijnych funduszy jest źródłem wtórnego finansowania budżetu państwa można przeczytać w uzasadnieniu wyroku WSA w Krakowie z 13 czerwca 2007 r., sygn. akt I S.A./Kr 1555/06. Sąd dokonał analizy celu i istoty funduszy strukturalnych, stwierdzając, iż „środki z nich pochodzące służą realizacji polityki strukturalnej, której celem

jest pomoc słabiej rozwiniętym regionom i sektorom gospodarek państw członkowskich. Środki te powinny stanowić wsparcie konkretnych celów strukturalnych w państwie członkowskim, nie powinny zaś stanowić źródła wtórnego finansowania budżetu państwa”.

Wielu radców prawnych i doradców podatkowych podważa słuszność interpretacji podatkowej z 30 sierpnia 2006 r. Uważają oni, że organy podatkowe, zamiast forsować koncepcję pożyczki z budżetu państwa, powinny raczej zwrócić uwagę na pochodzenie środków finansowych. W prasie pojawiały się także sugestie wystosowania pytania prawnego do składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego. Uchwała tych sędziów byłaby wyznacznikiem dla dalszej linii orzeczniczej sądów administracyjnych. W następstwie nie dochodziłoby w podobnych sprawach do wydawania sprzecznych ze sobą wyroków. Z interpretacją przepisów pozwalających na ściąganie podatku dochodowego od szkoleniowców polemizuje także Paweł Jabłonowski, doradca podatkowy z Kancelarii Chałas i Wspólnicy. Jego zdaniem fiskus nie powinien odmawiać prawa do zwolnienia z podatku w sytuacji, gdy źródłem otrzymywanych dochodów są fundusze strukturalne (cały komentarz zamieszczamy w odrębnym artykule obok).

Komentarz Ministerstwa Finansów dla „FE”

Szkoleniowiec to nie beneficjent

- Niezależnie od zmian dotyczących sposobów absorpcji środków pochodzących z funduszy strukturalnych, stanowisko ministra finansów wyrażone w urzędowej interpretacji przepisów z 30 sierpnia 2006 r. nie straciło na aktualności. Do dochodów podatnika, dla których źródłem finansowania były fundusze strukturalne nadal nie ma zastosowania art. 21 ust. 1 pkt 46 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (DzU nr 14, poz. 176 z 2000 r., z późn. zm.). Tym niemniej, otrzymywane przez beneficjentów dotacje rozwojowe są objęte zwolnieniem od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 47c oraz art. 21 ust. 1 pkt 47c oraz 21 ust. 1 pkt 129 ustawy. Przy czym dotację rozwojową może otrzymać jedynie:

- beneficjent, w rozumieniu przepisów o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizująca projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu. Zatem dotację rozwojową na dofinansowanie projektu realizowanego w ramach programu operacyjnego może otrzymać wyłącznie beneficjent na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, oraz podmiot, któremu w ramach programu finansowanego z udziałem tych środków, została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.

Pytania do urzędów skarbowych

Anna Kępka, dyrektor generalny firmy szkoleniowej Business Center 1

- Problem będzie narastał, ponieważ w poprzednim rozdaniu funduszy unijnych nie został on rozwiązany. Wyroki sądowe, jakie zapadły w kwestii opodatkowania wynagrodzeń finansowanych z funduszy w znakomitej większości nie opierały się na fakcie, że ich finansowanie następuje z funduszy europejskich. Obecnie fundusze europejskie zostały włączone do środków budżetu państwa, co wyklucza ubieganie się o zwolnienie z opodatkowania na mocy art. 21 ust. 1 pkt 46 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wiem, że problemy już się pojawiają i beneficjenci zwracają się z prośbą o orzeczenia i interpretacje do urzędów skarbowych.

Sporny podatek w komentarzach prawników:

- Ministerstwo Finansów stosuje zawężającą wykładnię przepisów ze szkodą dla podatników i „zarabia” na pieniądzach unijnych.
- Niektóre sądy administracyjne wskazują na zakaz opodatkowania pieniędzy pochodzących z bezzwrotnej pomocy w kraju beneficjenta.
- Niedopuszczalne jest, aby środki, które co do zasady winny służyć wsparciu konkretnych celów strukturalnych, stanowiły źródło wtórnego finansowania budżetu państwa.

Fundusze Europejskie, Olga Gajda, nr 6/2009